

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/156775,Uroczystosc-wreczenia-Krzyzy-Wolnosci-i-Solidarnosci-Gdansk-17-grudnia-2021.html>
14.03.2026, 11:57

[Następny](#)

[Powrót](#)

Uroczystość wręczenia Krzyży Wolności i Solidarności – Gdańsk, 17 grudnia 2021

W imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy odznaczenia wręczył prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Karol Nawrocki.

17.12.2021

W sali BHP w Gdańsku odbyła się uroczystość wręczenia odznaczeń państwowych działaczom opozycji wobec dyktatury komunistycznej z lat 1956–1989. W imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy odznaczenia wręczył prezes IPN dr Karol Nawrocki, który mówił:

Ten Krzyż symbolizuje ciężar, który nieśliście w okresie rządów komunistycznych, i przypomina o dziedzictwie walki o wolną i suwerenną Polskę (...) Ogromny szacunek należy się Wam za podjęcie wyzwania i gotowość do walki z systemem komunistycznym, który został zaimplementowany w Polsce po 1945 r. (...) Te dwie daty: 13 grudnia 1981 roku i 17 grudnia 1970 roku – łączą się: to, co wydarzyło się podczas Grudnia '70 i stanu wojennego było konsekwencją wołania Polaków o godność. Z tego wołania narodziła się „Solidarność”.

Krzyżem Wolności i Solidarności uhonorowani zostali:

- Ireneusz Julian Grabczak
- Marek Andrzej Iwanowski
- Zbigniew Łasek
- Krzysztof Tomasz Neubert
- Piotr Bożydar Niczyperowicz
- Andrzej Noga
- ks. Daniel Mieczysław Nowak
- Stanisław Oleszczuk
- Elżbieta Pałubicka
- Zbigniew Ponceleusz
- Janina Reliszko
- Henryk Rozberg
- Marian Jan Sarnowski
- Marian Ryszard Siwy
- Aleksandra Maria Śnieg
- Janusz Jerzy Witczak
- Zenon Adam Zbucki

(publikujemy listę i biogramy jedynie tych osób, które wyraziły zgodę na przetwarzanie danych osobowych)

KRZYŻ WOLNOŚCI I SOLIDARNOŚCI

IRENEUSZ JULIAN GRABCAK

UR. 15.06.1952 R. W LUBIENIU KUJAWSKIM

Pracownik Stoczni Marynarki Wojennej w Gdyni, w grudniu 1970 r. był członkiem Komitetu Protestacyjnego oraz brał udział w strajku w swoim zakładzie pracy. W dniu 17 grudnia 1970 r. uczestniczył w starciach z milicją na ulicach Gdyni, za co był szykanowany w miejscu pracy. Po wprowadzeniu 13 grudnia 1981 r. stanu wojennego uczestniczył w manifestacjach organizowanych w maju i sierpniu 1982 i 1983 r., zajmował się również kolportażem nielegalnych wydawnictw do 1984 r.

Odznaczeni Krzyżem Wolności i Solidarności – Gdańsk, 17 grudnia 2021

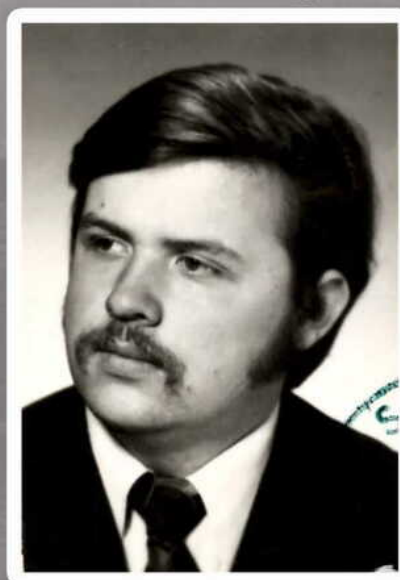
KRZYŻ WOLNOŚCI I SOLIDARNOŚCI

Marek Andrzej Iwanowski

UR. 30.05.1951 R. WE WROCŁAWIU

Pracownik Przedsiębiorstwa Elektryfikacji i Technicznej Obsługi Rolnictwa „Eltor” w Gdańsku, członek NSZZ „Solidarność”. W związku z działalnością związkową był osobą przewidzianą do zatrzymania i izolacji w ramach sprawy o krypt. „Gotowość”. Internowany w okresie od 13 grudnia 1981 r. do 29 kwietnia 1982 r. w Ośrodku Odosobnienia w Strzebielinku. W latach 1985 – 1987 pozostawał w zainteresowaniu operacyjnym organów bezpieczeństwa, jako podejrzany o działalność antysocjalistyczną.

Odznaczeni Krzyżem Wolności i Solidarności – Gdańsk, 17 grudnia 2021

KRZYŻ WOLNOŚCI I SOLIDARNOŚCI

KRZYSZTOF TOMASZ NEUBERT

UR. 18.12.1959 R. W KARTUZACH

Zatrzymany 27 kwietnia 1983 r. w Gdyni, a następnie tymczasowo aresztowany za kolportaż w miejscu publicznym ulotek krytycznych wobec władz PRL. Osadzony w Areszcie Śledczym w Gdańsku. Sąd Rejonowy w Gdyni 27 lipca 1983 r. umorzył postępowanie na mocy ustawy o amnestii. 28 lipca 1983 r. został zwolniony z aresztu.

Odznaczeni Krzyżem Wolności i Solidarności – Gdańsk, 17 grudnia 2021

KRZYŻ WOLNOŚCI I SOLIDARNOŚCI

ZBIGNIEW ŁASEK

UR. 01.03.1962 R. W HUCIE DĄBROWA

Od 1984 r. był aktywnym członkiem podziemnych struktur Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” w Gdańsku (w ramach grupy skupionej przy kościele św. Brygidy). Uczestniczył w druku i kolportażu antykomunistycznych ulotek oraz dystrybucji drugoobiegowych wydawnictw, znaczków poczty podziemnej i akcjach plakatowych. W latach 1987-1988 brał udział w przygotowaniu i emisji audycji Radia „Solidarność” w Gdańsku, a w 1988 r. uczestniczył w strajkach na terenie Stoczni Gdańskiej. Następnie był zaangażowany w odtwarzanie struktur NSZZ „Solidarność” w Stoczni Gdańskiej.

Odznaczeni Krzyżem Wolności i Solidarności – Gdańsk, 17 grudnia 2021

KRZYŻ WOLNOŚCI I SOLIDARNOŚCI

Piotr Bożydar Niczyperowicz

UR. 01.08.1962 R. W DZIAŁDOWIE

Podczas studiów w Wyższej Szkole Morskiej w Gdyni współzakładał Niezależne Zrzeszenie Studentów WSM, zajmował się drukowaniem i kolportażem m.in. pisma NZS WSM „Latarnia”, „Solidarność Walcząca”, „Solidarność z Wami”. W związku z zamiarem kolportowania w Gdyni ulotek nawołujących do zakłócania uroczystości organizowanych z okazji 1 Maja, a następnie został internowany w okresie od 2.05.1982 r. do 23.07.1982 r. w Ośrodku Odosobnienia w Strzebielinku.

Odznaczeni Krzyżem Wolności i Solidarności – Gdańsk, 17 grudnia 2021

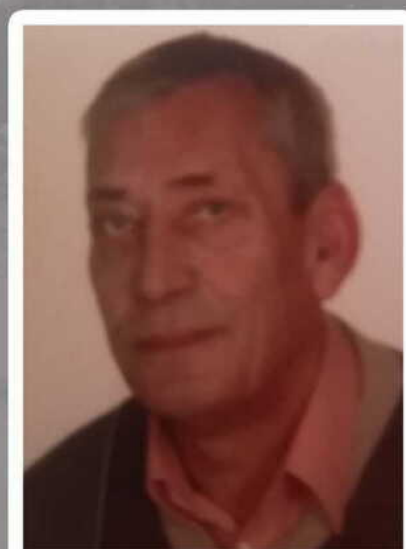
KRZYŻ WOLNOŚCI I SOLIDARNOŚCI

ANDRZEJ NOGA

UR. 02.12.1952 R. W GDAŃSKU

Zatrzymany 12 października 1982 r. w Gdańsku za udział w protestach przeciwko delegalizacji NSZZ „Solidarność”, a następnie tymczasowo aresztowany i osadzony w Areszcie Śledczym w Gdańsku. Zwolniony postanowieniem Sądu Rejonowego w Gdańsku z 24 marca 1983 r. Na wniosek Sądu Wojewódzkiego w Gdańsku ponownie został aresztowany 10 maja 1983 r. i osadzony w Areszcie Śledczym. Zwolniony 27 lipca 1983 r. na mocy ustawy o amnestii.

Odznaczeni Krzyżem Wolności i Solidarności – Gdańsk, 17 grudnia 2021

KRZYŻ WOLNOŚCI I SOLIDARNOŚCI

Ks. DANIEL MIECZYŚLAW NOWAK

UR. 08.03.1953 R. W STARZYNIE

W pierwszej połowie lat 80-tych był wikariuszem w parafii św. Andrzeja Boboli w Gdyni-Obłuże. W tym okresie, co najmniej od 1982 r., zajmował się drukowaniem ulotek i prasy podziemnej. Wielokrotnie udostępniał swój pokój na parafii do celów poligraficznych, a także ukrywał sprzęt i wydruki. Po przeniesieniu w 1986 r. do parafii w Wejherowie kontynuował działalność drukarską oraz odprawiał Msze Św. za Ojczyznę. Współpracował z „Solidarnością”, Ruchem Młodej Polski oraz Konfederacją Polski Niepodległej.

Ks Daniel Mieczysław Nowak

KRZYŻ WOLNOŚCI I SOLIDARNOŚCI

STANISŁAW OLESZCZUK

UR. 09.05.1962 R. W BRANIEWIE

Pracownik Zespołu Elektrociepłowni "Wybrzeże", członek NSZZ „Solidarność”, uczestnik strajku w swoim zakładzie pracy. Od 1.05.1981 r. zatrudniony w kancelarii Zarządu Regionu Gdańsk NSZZ „Solidarność”. Internowany w okresie od 15.12.1981 r. do 17.02.1982 r. w Ośrodku Odosobnienia w Strzebielinku oraz ośrodku internowania w Zakładzie Karnym w Iławie.

KRZYŻ WOLNOŚCI I SOLIDARNOŚCI

ELŻBIETA PAŁUBICKA

UR. 22.02.1944 R. W WITKOWIE

W okresie stanu wojennego kolportowała ulotki oraz prasę bezdebitową na terenie Trójmiasta. Od 1984 r. należała do Bractwa Oblatów św. Brygidy w Gdańsku, gdzie była odpowiedzialna za kontakty z duszpasterstwami we Wrocławiu, Warszawie i Krakowie podczas zbierania podpisów pod petycją o tzw. godzinę duszpasterską w TVP. W latach 1987-1990 współorganizowała kolonie dla dzieci działaczy „Solidarności”. W 1989 r. uczestniczyła w organizacji Komitetów Obywatelskich „Solidarności”, po zawartych porozumieniach przy tzw. Okrągłym Stole, zaangażowała się w reaktywację „Solidarności” w Szpitalu Wojewódzkim w Gdańsku.

Odznaczeni Krzyżem Wolności i Solidarności – Gdańsk, 17 grudnia 2021

KRZYŻ WOLNOŚCI I SOLIDARNOŚCI

ZBIGNIEW PONCELEUSZ

UR. 04.01.1948 R. W W MŁAWIE

Pracownik Gdańskich Zakładów Piwowarskich. 14 października 1982 r. został zatrzymany i osadzony w Areszcie Śledczym w Gdańsku pod zarzutem uczestniczenia w manifestacji ulicznej na terenie Gdańska-Wrzeszcza zorganizowanej w dniu 12 października 1982 r. w proteście przeciwko przyjęciu przez sejm PRL ustawy delegalizującej NSZZ „Solidarność”. Areszt uchylono 21 stycznia 1983 r.

Odznaczeni Krzyżem Wolności i Solidarności – Gdańsk, 17 grudnia 2021

KRZYŻ WOLNOŚCI I SOLIDARNOŚCI

JANINA RELISZKO

UR. 09.09.1959 R. W LĘBORKU

Członek NSZZ „Solidarność” w Stoczni Północnej w Gdańsku. Po wprowadzeniu stanu wojennego nie zaniechała działalności opozycyjnej, zajmując się m. in. kolportażem ulotek antysocjalistycznych. 24 marca 1982 r. została zatrzymana za ich kolportaż i przechowywanie. 10 maja 1982 r. została skazana przez Sąd Marynarki Wojennej w Gdyni na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności. Osadzono ją w Zakładzie Karnym w Fordonie w Bydgoszczy. Wolność odzyskała 2 grudnia 1982 r.

Odznaczeni Krzyżem Wolności i Solidarności – Gdańsk, 17 grudnia 2021

KRZYŻ WOLNOŚCI I SOLIDARNOŚCI

HENRYK ROZBERG

UR. 19.10.1949 R. W CIERZPIĘTACH

Członek NSZZ „Solidarność” Przedsiębiorstwa Transportowo - Sprzętowego Budownictwa „Transbud” w Gdyni, gdzie po wprowadzeniu stanu wojennego brał udział w strajku. 18.12.1981 r. został zatrzymany, tymczasowo aresztowany i osadzony w Areszcie Śledczym w Gdańsku, a następnie skazany 31.12.1981 r. na karę jednego roku pozbawienia wolności. 25.02.1982 r. został warunkowo zwolniony z aresztu na mocy postanowienia Sądu Najwyższego w Warszawie.

Odznaczeni Krzyżem Wolności i Solidarności – Gdańsk, 17 grudnia 2021

KRZYŻ WOLNOŚCI I SOLIDARNOŚCI

MARIAN JAN SARNOWSKI

UR. 27.08.1956 R. W TCZEWIE

W latach 1980-1989 kolportował na terenie Tczewa prasę bezdebitową i ulotki antykomunistyczne. Redagował i rozprowadzał podziemne wydania „Gazety Tczewskiej”. W jego mieszkaniu mieściła się skrzynka kontaktowa dla działaczy podziemnej „Solidarności”. Był jednym z organizatorów i kierowników biura Międzyzakładowego Komitetu Koordynacyjnego „Solidarności”, brał udział w tworzeniu komisji zakładowych NSZZ „Solidarności” na terenie Tczewa.

Odznaczeni Krzyżem Wolności i Solidarności – Gdańsk, 17 grudnia 2021

KRZYŻ WOLNOŚCI I SOLIDARNOŚCI

MARIAN RYSZARD SIWY

UR. 04.11.1951 R. W PŁOŃNICY

Działacz NSZZ „Solidarność” Zarządu Portu Gdańsk, organizator akcji strajkowej na Rejonie IV, przywódca komitetu strajkowego tego rejonu w grudniu 1981 r. Od września 1982 r. przewodniczący Tajnej Komisji Zakładowej Solidarność przy Zarządzie Portu Gdańskiego. W związku z działalnością związkową był przewidziany do zatrzymania i izolacji w ramach sprawy o krypt. „Gotowość”. Internowany od 05.11.1982 r. do 08.12.1982 r. w Ośrodku Odosobnienia w Strzebielinku.

Odznaczeni Krzyżem Wolności i Solidarności – Gdańsk, 17 grudnia 2021

KRZYŻ WOLNOŚCI I SOLIDARNOŚCI

ALEKSANDRA MARIA ŚNIEG

UR. 26.12.1962 R. W GDAŃSKU

Zatrzymana 26 maja 1983 r. w Gdańsku, a następnie tymczasowo aresztowana pod zarzutem wysyłania od kwietnia 1982 r. do maja 1983 r. do żołnierzy Ludowego Wojska Polskiego listów o treściach antypaństwowych, mogących osłabić gotowość obronną PRL oraz wywołać niepokój publiczny lub rozruchy. W rzeczywistości informacje zawarte w listach opisywały zdarzenia, które miały miejsce na Wybrzeżu i w sposób negatywny oceniały poczynania ówczesnych władz. Areszt uchylono w 26 lipca 1983 r.

Odznaczeni Krzyżem Wolności i Solidarności – Gdańsk, 17 grudnia 2021

KRZYŻ WOLNOŚCI I SOLIDARNOŚCI

JANUSZ JERZY WITCZAK

UR. 24.04.1944 R. W BIELSKU PODLASKIM

Pracownik Biura Projektowo-Konstrukcyjnego Stoczni Gdańskiej. Po wprowadzeniu stanu wojennego zbierał składki na dofinansowanie rodzin osób zwolnionych z pracy za działalność związkową. Zajmował się również sporządzaniem, gromadzeniem i kolportażem materiałów bezdebitowych, m.in. pism „Gryps” oraz „Rozwaga i Solidarność”. W związku z działalnością opozycyjną został 17.02.1983 r. zatrzymany, a następnie tymczasowo aresztowany. W areszcie przebywał bez wyroku do 4.07.1983 r.

Odznaczeni Krzyżem Wolności i Solidarności – Gdańsk, 17 grudnia 2021

KRZYŻ WOLNOŚCI I SOLIDARNOŚCI

ZENON ADAM ZBUCKI

UR. 23.12.1952 R. W NOWYM PAWŁOWIE

Pracownik Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni, w latach 1984-1990 członek Solidarności Walczącej. Zajmował się drukowaniem i kolportażem materiałów bezdebitowych, współorganizował liczne demonstracje rocznicowe oraz brał udział w strajkach na terenie stoczni. W 1988 r. znalazł się w Komitecie Założycielskim NSZZ „Solidarność” w Gdyni w trakcie ponownej rejestracji związku.

Odznaczeni Krzyżem Wolności i Solidarności - Gdańsk, 17 grudnia 2021

Krzyż Wolności i Solidarności został ustanowiony przez Sejm 5 sierpnia 2010 roku. Po raz pierwszy przyznano go w czerwcu 2011 roku przy okazji obchodów 35. rocznicy protestów społecznych w Radomiu. Krzyż nadawany jest przez Prezydenta RP, na wniosek Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej, działaczom opozycji wobec dyktatury komunistycznej, za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowanie praw człowieka w PRL. Źródłem uchwalenia Krzyża Wolności i Solidarności jest Krzyż Niepodległości z II Rzeczypospolitej.

W czasie swojego pobytu w Gdańsku prezes IPN złożył także kwiaty pod pomnikiem Poległych Stoczniovców 1970, oddając hołd ofiarom pamiętnego grudnia.

Prezes IPN dr Karol Nawrocki oddał hołd ofiarom masakry na Wybrzeżu. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Prezes IPN dr Karol Nawrocki oddał hołd ofiarom masakry na Wybrzeżu. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Prezes IPN dr Karol Nawrocki oddał hołd ofiarom masakry na Wybrzeżu. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Prezes IPN dr Karol Nawrocki oddał hołd ofiarom masakry na Wybrzeżu. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Prezes IPN dr Karol Nawrocki oddał hołd ofiarom masakry na Wybrzeżu. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Gdańsk

Odznaczenia